

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P.**, bývajúceho v S., zastúpeného Mgr. M., advokátom v Ž., proti žalovanej **O.**, so sídlom v S., IČO: X., **o 11.107,55 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 C 10/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2013 sp. zn. 5 Co 101/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou doručenou Okresnému súde Čadca 2. septembra 2009 domáha sa žalobca uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 11.107,55 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 s poukazom na ustanovenie § 492 a § 489 Občianskeho zákonníka na tom skutkovom základe, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností konkrétne v žalobe uvedených, na ktorých žalovaná prevádzkuje lyžiarske stredisko a to bez toho, že by medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu nájomnej zmluvy alebo k inej dohode o užívaní predmetných pozemkov. Za užívanie pozemkov bez právneho dôvodu za obdobie od 1. januára 2007 do 31. júla 2009 požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia v uplatnenej výške vychádzajúc zo znaleckého posudku, ktorý si nechal na tento účel vypracovať.

Okresný súd Čadca rozsudkom z 19. júla 2012 č.k. 4 C 10/2010-351 žalobu žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 11.107,55 Eur s 9% úrokom z omeškania od 21. januára 2010 do zaplattenia zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 3.538,69 Eur na účet advokáta do troch dní. Na základe

vykonaného dokazovania mal preukázané, že predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1. januára 2007 do 31. júla 2009, pričom toto časové obdobie zahŕňa v sebe obdobie platnosti nájomnej zmluvy z 2. januára 2007, ktorá platila do 30. apríla 2007. Tento právny úkon súd vyhodnotil ako platný právny úkon, ktorý nebol uzavretý pod nátlakom, bol určitý a zrozumiteľný. Za čas od 1. januára 2007 do 30. apríla 2007 žalobcovi patrilo zmluvne dohodnuté nájomné vo výške 6 % z tržby v pomere 3:2:1, t.j. pre žalobcu vo výške 4.564,- Sk, ktorá suma mu bola 15. mája 2007 vyplatená. V uvedenom časovom období existoval platný právny titul (nájomná zmluva – pozn. dovolacieho súdu), preto na strane žalovanej nedošlo k bezdôvodnému obohateniu a nárok za uvedené časové obdobie zanikol zaplatením nájomného. S prihliadnutím na obranu žalovanej, že na ďalšie obdobie došlo k obnove nájomnej zmluvy z 2. januára 2007, s poukazom na ustanovenie § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 156/2006 a skutočnosť, že žalovaná užívala lyžiarske stredisko naďalej a žalobca nepožiadaval o vypratanie nehnuteľností, dospel súd prvého stupňa k záveru, že došlo k obnoveniu nájomnej zmluvy pre rok 2008 a 2009 priamo zo zákona na dobu určitú od 1. januára do 30. apríla toho ktorého roku za dohodnutých zmluvných podmienok, na základe nevyvrátiteľnej domnienky – konkludentného obnovenia nájomného vzťahu, pretože žalobca nežiadal o vypratanie nehnuteľností do 30 dní, teda do 30. januára 2008, ani do 30. januára 2009. Z uvedeného dôvodu za zimnú sezónu roku 2008 patrí žalobcovi zmluvne dohodnuté nájomné vo výške 6 % z tržby podľa pomeru 3:2:1, teda vo výške 2.934,- Sk a za rok 2009 vo výške 6.537,34 Sk (217,- Eur). Nájomné za roky 2008 a 2009 nebolo žalobcovi vyplatené, pretože však uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a neuplatnil si nárok na zaplatenie zmluvného plnenia, ani v tomto smere nevykonal zmenu návrhu a súd je viazaný v zmysle § 152 ods. 2 O.s.p. a § 153 ods. 2 O.s.p. návrhom, žalobu zamietol v celom rozsahu. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a vznikom trov na právnom zastúpení.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. októbra 2013 sp. zn. 5 Co 101/2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku vo veci samej a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovanej náhradu trov nepriznal. Samostatným výrokom žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. uviedol, že preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedli účastníci v rámci odvolacieho konania konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k právnomu záveru, s ktorým

sa v plnom rozsahu stotožnil, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, na základe akých skutočností vychádzal a akými úvahami sa pri vyhodnotení skutkového stavu riadil, a teda odôvodnenie spĺňa podmienky ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. a na dôvody v ňom uvedené v podrobnostiach odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodal, že dôvody uvádzané žalobcom v odvolaní nepovažoval za dôvodné, pretože aj odvolací súd považuje právny úkon nájomnej zmluvy z 2. januára 2007 za platný právny úkon. Uvedená nájomná zmluva má všetky náležitosti nájomnej zmluvy. Žalovaná teda neužívala sporné nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, keďže platná nájomná zmluva z 2. januára 2007 s poukazom na ustanovenie § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa obnovovala, preto odvolací súd nemohol prisvedčiť argumentom odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolanie. Prenajaté nehnuteľnosti boli označené parcelným číslom EN pred THM, ktorá skutočnosť znamená, že nehnuteľnosti v nájomnej zmluve boli vyjadrené určitým a zrozumiteľným spôsobom. Keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku pochybenie nezistil, rozsudok vo veci samej potvrdil ako vecne správny. Napriek tomu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, a preto by jej za obvyklých podmienok patrilo právo na náhradu trov konania, odvolací súd zvažil charakter prejednávanej veci a dospel k záveru, že je dôvodné použiť pri rozhodovaní o trovách konania ustanovenie § 150 O.s.p. o dôvodoch hodných osobitného zreteľa. Výnimočnosť vzhľadom predovšetkým v okolnostiach a charaktere prejednávanej veci, keď žalobca mal snahu brániť svoje vlastníctvo k pozemkom, ktoré užíva žalovaná. S poukazom na skutočnosť, že ide o rozsiahlu výmeru pozemkov, ktoré žalovaná užíva pri prevádzkovaní vlekov na základe vyššie uvedenej nájomnej zmluvy, odvolaciemu súdu sa javilo spravodlivé a zákonné, aby v prejednávanej veci každý z účastníkov si hradil vzniknuté trov konania sám, tak prvostupňového ako aj odvolacieho.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietol, že ten istý senát odvolacieho súdu v obdobnej veci rozhodol opačne, pričom zmenu právneho názoru v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol. Odňatie možnosti konať

pred súdom spočívalo podľa dovolateľa v tom, že odôvodnenie odvolacieho rozsudku nie je presvedčivé a nemá náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., pretože odvolací súd sa nezaoberal namietanými skutkovými ani právnymi nezrovnalosťami, ktoré v odvolaní presne špecifikoval, t.j., že zmluva o prenájme je absolútne neplatná, že nájom sa nemohol obnovovať podľa zmluvy z 2. januára 2007, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepredvídateľné, súd nevyhodnotil všetky dôkazy a nepripustil výpoveď svedkyne v navrhovanom rozsahu, že znalec z odboru oceňovania nehnuteľností nie je oprávnený pre účely zistenia rozsahu užívania relevantne vyznačovať umiestnenie užívania. Iná vada konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci spočívala v tom, že súd v rozpore s § 120 O.s.p. nezisťoval rozhodné skutočnosti najskôr ohľadom rozporov v tvrdeniach účastníkov o tom, čo, ako a kedy žalovaná nehnuteľnosti užívala, keď medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaná užívala pozemky bez právneho titulu, nevenoval pozornosť neurčitosti predmetu zmluvy a vyhodnotil ju ako platný právny úkon, neprihliadol na zneužívanie práva žalovanou a jej konanie v rozpore s dobrými mravmi, ani obchádzaniu zákona z jej strany a nevyhodnotil vyjadrenie žalovanej na pojednávaní za uznanie dlhu vo výške zistenej znaleckým posudkom. Nesprávne právne posúdenie veci ako dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p sa týka záverov súdu o platnosti zmluvy o nájme z 2. januára 2007 a záveru o nekonečnom obnovovaní tejto zmluvy z dôvodu, že nepožiadal o vypratanie nehnuteľností a nepodal návrh na vydanie veci, čo je nesprávnym právnym posúdením.

Žalovaná vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia

ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (por. § 238 O.s.p., pokiaľ ide o rozsudok a § 239 O.s.p., pokiaľ ide o uznesenie), alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (por. § 237 O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p., je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovoláním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolaní žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané

v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom či konania súdom nesprávne obsadeným. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (por. napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp. zn. II. ÚS 174/04).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti

považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane

mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, z ktorých vyvodil svoje právne závery týkajúce sa existencie zmluvného vzťahu medzi účastníkmi a nedostatku vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní (ohľadne ním tvrdenej neplatnosti zmluvy z 2. januára 2007 v dôsledku čoho potom žalovaná neužívala nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, tiež argumentácii týkajúcej sa označenia pozemkov a ich zrozumiteľnosti). Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalobcu, keď v spojení s podrobnými dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal pri rozhodovaní o predmete sporu. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Dovolaateľ v danej veci namietal nedostatky týkajúce sa vykonávania a hodnotenia dôkazov, ktoré navrhoval v konaní vykonať, v dôsledku čoho súd nedostatočne zistil skutkový stav a tento postup tiež neodôvodnil.

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Ak by aj súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy ako navrhli účastníci, následkom môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie procesná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (por. napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a 125/1999). V danom prípade z obsahu spisu ani nevyplýva, že by súd prvého stupňa nevyhovel konkrétnym návrhom žalobcu, pretože svedkyňu Tabačárovú v konaní vypočul a taktiež vykonal žalobcom navrhované dokazovanie znaleckým posudkom aj výsluchom znalca. Pokiaľ sa odvolací súd stotožnil so zisteným skutkovým stavom tak ako ho súd prvého stupňa zistil na základe tvrdení žalobcu a žalovanej a nimi predložených a navrhnutých dôkazov, ide o právny názor odvolacieho súdu, ktorý je súčasťou právneho posúdenia veci. Ani žalobcom namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. Dohovoru) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04; pozri vyššie), ani právo na to, aby bol

účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Uvedeným postupom preto súdy nižších stupňov neodňali žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ žalobca namietal vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorú odôvodnil tým, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania, dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie § 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten, ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že žalobca namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolačí súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolačí súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. augusta 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová